

VEČERNI LIST

Posamezna številka 60 vin.

NEODVISEN DNEVNIK

Posamezna številka 60 vin.

Cene po pošti:

za celo leto . K 84.—

za pol leta . K 42.—

za četrt leta . K 21.—

za 1 mesec . K 7.—

Za Ljubljano mesečno 7 K

Za inozemstvo mesečno K 12.—

Uredništvo in uprava:

Kopitarjeva ulica št. 6

Uredn. telefon štev. 50

Vsem zaupnikom in organizacijam S. L. S.

Somišljeniki! Volivni imeniki so razpoloženi. Zagotovite sebi in vsem našim somišljenikom volivni glas. Takoj na delo! Natančno preglejte imenike od imena do imena!

Preglejte, če so vsi naši somišljeniki vpisani!

Preglejte, če so pravilno vpisani z nazadnjimi naslovi!

Preglejte dalje, če niso nasprotniki neupravičeno vpisani!

Zavedajte se, da pomeni dober imenik polovico zmage!

V vseh zadevah, ki se tičejo volivnih imenikov, reklamacij, tolmačenja volivnega reda, se obračajte na volivni odbor S. L. S., Jugoslovanska tiskarna II. nadstropje.

Volivni odbor S. L. S.

Naša zmaga gotova.

Avstrija in Italija na delu, da plebiscit prečita.

LDU Dunaj, 2. okt. (ČTU) Avstrijska vlada je stavila poslanski konferenci predlog, naj zasedejo glasovalno ozemlje na Koroškem, ako že ne medzavezniške, tedaj vsaj nevtralne čete. V poštev bi prišle Nišemska, Švedska in Švica. Zasedla bi se okrožja Pliberk, Železna Kapla in Rož.

LDU Dunaj, 2. okt. (ČTU) Avstrijska vlada dementira poročila o pogajanjih z Jugoslavijo glede glasovalnega ozemlja. Listi javljajo, da je Jugoslavija poprej predlagala, naj zasede Avstrija ozemlje severno od Drave brez glasovanja, a Jugoslavija ozemlje, ki leži južno od Drave. Danes je to prepozno, češ da bo cona A glasovala za Avstrijo kakor en mož.

LDU Dunaj, 2. okt. (ČTU) Kakor poroča »Journal«, zahteva »Corriere della Sera«, naj medzavezniške čete zasedejo cono A. Ako je za to prekasno, naj se na tejo Avstrije glasovanje odgodi.

Iz vsega je jasno, da med Avstrijo in Italijo obstoji glede Koroške tajna pogodba. Ne gre samo za to, da se plebiscit odgodi, marveč gotovo za nekaj več. Na vsak način naj bi Jugoslavija ne dobila slovenske Koroške. Ker pa zdaj jasno vidijo, da bo Avstrija 10. oktobra na volišču propadla, kličejo na pomoč zaveznike. Da bi to imelo kaj uspeha, je izključeno. Mirno kri, 10. oktobra pa vsi na volišče z belo glasovnico!

Pogajanja z Jugoslavijo.

LDU Rim, 2. oktobra. (Stefani) V večernejši seji ministrskega sveta so sestavili listo 58 novih senatorjev. Nato se je prešlo na razpravljanje vprašanja glede sprejema pogajanj z Jugoslavijo.

Neprestani poboji na Irskem.

LDU London, 3. oktobra. (Wolff) Ko so pokopali dva pred kratkim ubita stražnika, je došlo včeraj na glavni cesti v Corku do splošnega streljanja. Dozdeva se, da sta povzročila te zopetne poboje dva pobožna stražnika vsled svojega izživljajočega obnašanja. Pri pobojih sta bila dva ali trije civilisti poškodovani.

LDU London, 3. oktobra. (Wolff) Sinfajnovci se trudijo, da bi zasedli vojašnico v bližini. V vojašnici sta bila dva nadstražnika in 12 stražnikov. Prvi napad so stražniki odbili. Sinfajnovci pa so zasedli vojašnico po postopnem poslopiju ter obnovili napad. Boj je trajal dve uri. Vojaštvo je moralo priti na pomoč.

Narodno predstavništvo.

LDU Belgrad, 2. okt. 131. redni sestanek narodnega predstavništva je otvoril predsednik dr. Stanojlo Vukčević ob 9.30 dopoldne. Tajnik posl. Kerubin Segvič je prečital zapisnik zadnje seje, ki se je odobril brez ugovora. Nato je prečital poročila verifikacijskega odbora o ostavki poslancev Pavičiča, Coroviča, Dakoviča in Pašiča. Tozadevno poročilo se nahaja še v tisku ter pride na dnevni red v prihodnji seji. Nato se je prešlo na dnevni red: Nadaljevanje debate o interpelaciji posl. Vitomira Korača o dogodkih na Hrvatskem.

Prvi je govoril posl. Vitomir Korač, ki je izvajal: Debata, ki se je vršila o dogodkih na Hrvatskem se je oddaljila od onih smeri, ki smo jih mi za to debato zamislili. Mi smo hoteli, da označijo politične stranke napram tem dogodkom svoje stališče in da poda vlada o njih svoje mnenje. Take dogodke opazujemo povsod, v vsej Evropi, in ne smemo iskati zanje posebnih vzrokov v Jugoslaviji. Ako proučimo glavne nagibe teh dogodkov, potem bomo mogli z dvema besedama označiti njihov glavni vzrok. V zadnji vojni (Vzklik: Tako je!) je bilo mnogo naših ljudi, ki so v Rusiji dobili neke nejasne pojme o revoluciji, katere so skušali tudi doma izvajati na svoj način. Srbija je vstvarjala državno revolucijo — revolucijo kmetijskih množic. Te kmetijske množice so od početka gotovo sodelovale pri vsakem državnem aktu. Pri nas, gospoda, tega ni bilo. Pri nas je bilo vse eno, kar je bilo izven občinskih in pokrajinskih meja — eo ipso — sovražni narod. Ta duh vlada še v nekaterih političnih strankah. To so bili razlogi, ki so dali značilnost nemiro, kateri so se dogodili na Hrvatskem. Nato je govoril posl. Korač o pisanju gotovega tiska, iz katerega je razvidno, kakor da ne bi bilo v Jugoslaviji poštenega človeka. Boljševiki vsakogar pišejo o predsedniku ministrstva, da je navaden lopov. Zato je potreba boljševikom samo, da navajajo naše liste. G. predsednik je govoril o naši vojski. Nedvomno verujemo, da je storila svojo dolžnost za dosedaj ujedinenja. In kaj je ta vojska? Ali je nekaj eksternega? Ona je samo narod, oblečen v uniformo. Mi vemo, da srbski zakon ne dopušča batinovanja, a se je vendar dogajalo. Obstoje težnje pri gotovem delu častniškega zbora, spraviti vse civilne oblasti in administracijo v svoje roke. To se pravi, opustiti vejo, na kateri sedimo in živimo, to znači, opustiti vse naše narodno edinstvo, zakaj čujemo, da se pripravlja uredba, po kateri naj bi se vsaki organizirali v delavske bataljone, da bi bili v primeru stavk komandirani v posamezne tovarne. To je, gospoda, strašna stvar! Predsednik vlade je imel govor, ki ničesar ni povedal. Z vladnega stola je treba, da se govori jasno. Zato ne moremo biti zadovoljni z odgovorom ministrskega predsednika. Končno je govornik predlagal nastopno: Narodno predstavništvo obžaluje, da so nastali neredi, ker ni bilo ljudstvo zadostno poučeno o žigosanju živine. Narodno predstavništvo zahteva, da vlada kaznuje vse krivce, — da bodo kaznovani posamezni kmetje, to dobro vemo, — toda vlada mora izjaviti, da bodo povzročitelji teh nemirov kaznovani. (Odobranje in ploskanje.)

Zatem je govoril posl. Gavro Manojlovič (radikalec), ki je navajal med vzroke nemirov na Hrvatskem to, da oblasti niso pokazale dovolj razumevanja in energije. Obžaluje, da od početka prevrata stremi pri nas vse za tem, da se podkopa ugled naših oblasti. V hrvatskem državnem življenju sta dva činitelja, ban in hrvatski sabor. V edinstveni državi pa ta ustanova ne more imeti izrednega stališča, ki ga je imela v državi, kjer je bila avtonomija Hrvatske posebej banu. Hrvatski sabor je prenesel vse svoje prednosti na Narodno veče, to pa na narodno predstavništvo. Govornik je končno stavil predlog, ki ga objavljamo na koncu našega poročila.

Posl. Josip Bojinović (kmet, demokrat) je naglašal nato v svojem govoru,

da zakon, ki se trpi v Srbiji, ne sme ovirati nikogar v novih pokrajinah, da ga ne bi vršil, ker smatra za dolžnost, da se izvršuje. Ali hoče kdo, da ima in vrši druge dolžnosti, kakor se vrše v Srbiji, ki je za državo žrtvovala mnogo in ne samo svojega imetja? Zato se moramo, bratje in prijatelji, braniti mi iz Srbije. Mi hočemo enake pravice in enake dolžnosti. Dedi, pradedi in sinovi so se borili za enakost pravic ne samo za sebe, temveč tudi za one, ki so hoteli biti osvobodjeni. (Odobranje.)

Posl. Kerubin Segvič (Narodni klub) je nato naglašal, da o popisovanju in žigosanju živine ljudstvo ni bilo obveščeno niti od vlade niti od časopisja. Ljudje so se uprli, ker so spoznali, da ni resnica, kar so jim sporočali iz Zagreba v imenu celokupne vlade, da se namreč živina ne bo rekvirirala, zakaj živina se ni samo rekvirirala, temveč tudi takoj nalagala v vagon. Potem ni hotelo ljudstvo ničesar več verovati. Naš narod ni tega storil iz kakih političnih razlogov. Storil je to zato, ker je izgubil vero v oblasti. Vse, od našega zedinjenja do danes, kar smo mu govorili, da je bilo določeno, počenši od adrese do odgovora regenta prestolonaslednika, dogovorjenega s srbsko vlado in kar je bilo sklenjeno s srbsko skupščino, proglašeno v regentovi proklamaciji in sklenjeno v prvem skupnem ministristvu, se je proglašalo kot brezpomembno in pogazeno. Narod je medtem izgubil vero, ker je rekel, ako se taka svečana beseda, javna proglašena, krši in smatra kot neveljavna, potem ni ničesar svetega. Ko smo nastopili pred narodom proti takemu pisanju, naš vlada ni podpirala. Kolikor smo vložili v parlamentu interpelacij in prošnji, se niso wpoštevale. Posl. Jovu Banjaninu se zahvaljujem za njegove besede, da smo mi starčevčanci ostali na pol pota pri delu za narodno zedinjenje. Pred nas se je postavil zid, ki ga nismo mogli prebiti s svojimi glavami. Nismo se mi ustavili na pol pota, temveč bili smo ustavljeni. V krajih, kjer smo bili izvoljeni, so bili od nekdanj starčevčanci. Ti kraji so dali najboljše rodoljube, ki so se borili proti Khuenovemu absolutizmu. Vedno so volili opozicionalece, ki se niso dali zlomiti od terorja. Vse zlo, ki se godi v naši državi, izvira izza skupščine v Sarajevu iz leta 1919. Prej nego smo ustvarili državo, smo ustvarili stranke ter tako pričeli strankarsko življenje prej nego smo izvršili narodno zedinjenje. Strankarstvo v državi je isto kakor fanatizem, ker uničuje vse ono, kar se misli in hoče braniti. (Odobranje.)

Nato je govoril ministrski predsednik dr. Milenko Vesnić, ki je izvajal nastopno: Gospoda! Mislim, da mi boste pravilne priče, da sem tekom vseh štirih dni z največjo pozornostjo spremljal to zelo važno razpravo ter se trudil, razumeti vse izjave, ki so se podale. Storil sem to po dolžnosti, ki mi jo nalaga moje mesto, ker je velikega pomena za vladu in njeno nadaljnje delo, da pride na čisto glede na čustvovanje narodnega predstavništva z ozirom na mnoga vprašanja, dokler ne dobi država svojega pravega narodnega predstavništva, ki ga hočemo imeti in ga bomo dobili, kakor upam po 28. novembru t. l. Jaz živim le malo časa v politiki, in vem zelo dobro, da so vlade zato, da jih parlamenti napadajo, kadarkoli se jim za to ponudi prilika. Dasi uživa vlada v tej državi malo priznanja, ji boste vsaj priznali, da se je trudila, odgovarjati onim upom, katere ste vanjo stavili, in sicer toliko, kolikor je bilo mogoče, da ji je skupno z vami uspelo, rešiti vsa vprašanja, s katerimi se je mučila, da je predložila volilni zakon in da je končno dovolila, da je ta razprava trajala 4 do 5 dni. Po našem poslovniku bi se namreč morala končati v dveh dneh. Naglašal sem v početku in ponavljam sedaj, da je bil zakon, ki ga sedaj kritikujete, v glavnem revidiran 31. marca 1904. Z razširjenjem tega zakona na nove pokrajine se je zbudila nevolja in ta zakon se kritikuje, ker se sodi, da bi se mogel izpremeniti. Gospoda, v modi je in tudi zelo lahko je kritikovati, posebno v

današnjem času, vojsko in vojne zakone. Prečitati pa Vam hočem samo dva člena vojaškega kazenskega zakona. Člen 102 se glasi: Častnik, ki sramoti svete stvari, jih napada z grdimi besedami, trpinči podčastnike in redove, se kaznuje z zaporom do dveh let, v kolikor pa bi čin ne bil obteževalen, se kaznuje z zaporom do enega leta. Člen 103 pravi: Predstojniki in častniki, ki postopajo nezakonito napram mlajšim, se kaznujejo s smrtjo. Gospoda! Kar velja napram vojakom, velja še v večji meri napram onim, proti katerim nimajo častniki nobene pravice, za kar obstoje še splošni kazenski predpisi. Z ozirom na to se razume, da se bodo v tem primeru, kakor tudi v vsakem drugem, kaznovali vsi krivci, ki bodo morali nositi posledice za svoje delo. Z ozirom na to pa moram vzeti v varstvo tudi častnike in orožnike, ker niso oni zakrivali spopadov. Častniki in orožniki so imeli nalogo, vršiti svojo dolžnost, ki jo pričakujeta narod in država od njih, to je, da delajo po zakonu, dokler se ta zakon ne izpremeni, da so v službi pripravljeni varovati določeni red. Zahvaliti se jim moramo, da onega gibanja danes več ni in da se ne širi dalje. Omeniti hočem še eno posebnost tega parlamenta. Ta posebnost obstoji v tem, ker je to interpelacijo predložil član stranke, ki je izven vlade, zlasti pa, ker so to priliko uporabili tudi člani stranke, iz katere je vlada izšla in na katero se vlada naslanja (smeh), da se z vsem naporom vržejo na to svojo vladu, da bi tako svoje lastno čete zadušili in ubili. (Ploskanje.) Pravi vzrok razpoloženja naroda je brzkone v tem, ker se psiha enega dela našega naroda, ki je skoro tekom desetih stoletij gledal neprestano v oblasteh svoje sovražnike, ni mogla izpremeniti v 20 mesecih. Dodajam, da se nismo dovolj potrudili, da bi se ta psiha priprostega naroda izpremenila, da bi ne videl več v banu dr. Laginji Khuena Hedervaryja ali v Stojanu Protiču ali Ljubi Davidoviču kakoga madžarskega ministra. Potrudimo se, da bomo gledali predse in ne za seboj, na ono, kar nas brati, in ne na ono, kar razdvaja. (Odobranje.)

Apeliram na vse, ki vodijo v javnosti glavno besedo, ter apeliram na duhovnike vseh ver, katoliške in pravoslavne, naj te besede naslove na dobro naše domovine. Izjavljam in ponavljam, da hočemo vse slučaje preiskati zakonitim putem, kakor to zaslužio. Ako se bo to storilo, potem se bo napram vsakemu uporabljalo to, kar predpisuje zakon. Pričakujem koncem te razprave, da bo narodno predstavništvo pri glasovanju usvojilo te izjave in da bo še nadalje ohranilo zaupanje danji vladi. (Odobranje.)

Rusko-poljske zadeve.

LDU Varšava, 30. sept. Vlada hetmana Petljura se poda v Kamenec Podolskij, kjer se že nekaj dni nahaja ukrajinski generalni štab.

LDU Varšava, 30. sept. Letonski minister zunanjih poslov Mejerowicz je izjavil zastopnikom poljskega časopisja v Rigi, da si Letonska prizadeva, ustanoviti zvezo baltških držav s Poljsko, da vstopi v zvezo narodov v svrhu obrambe proti Nemčiji in Rusiji.

LDU Varšava, 30. sept. Boljševiki so proglasili v Minsku Belo Rusijo za samostojno sovjetsko republiko.

LDU Varšava, 30. sept. Svet delavskih strank je izrekel Pilsudskemu popolno zaupanje.

LDU Varšava, 30. sept. Na seji zastopstva svobodnega mesta Gdanskega je povodom razprave o poljsko-gdanski konvenciji neodvisni socialist Mau razkril nastopne razgovore gdanskih Nemcev z boljševiki za časa njihove ofenzive na Varšavo: Ko so stali pred Varšavo boljševiki, so gdanski Nemci stopili z njimi v stike. Boljševiki so izjavili, da se bojujejo iz gospodarskih razlogov, da namreč dosežejo novo izvozno luko po propadu Poljske. Podrobnosti razgovorov so bile znane

vsem članom komisije za zunanja dela mesta Gdanskega. Zanje je vedel tudi mestni župan Sham. Pogajanja so se vršila v Berlinu. Gdanski Nemci so se popolnoma strinjali z boljševiškim namerami. — Po živahni debati je priznal tudi sam mestni župan, da je vedel za pogajanja z boljševiki, a je pripomnil, da se je zanimal zanje le, da izve, kake namene imajo boljševiki proti mestu Gdanskemu. Vsled tega so poljski časopisi nastopili proti politiki komisarja Towera in zahtevali, da mestni župan Sham, ki je znan nemški šovinist in pristaš revanšnih zahtev, odloži svojo čast.

Razmerje med Srbijo in Bolgarijo.

LDU Belgrad, 3. oktobra. (ZNU) Iz Pirota javljajo: Odkar se je pričelo delo komisije za razmejitev med Južoslavijo in Bolgarijo, so pričele razširjati bolgarske oblasti vesti, da izpraznijo vse ozemlje okrog Caribroda, ki je prisojeno nam. Uradniške družine se že izseljujejo; meščani pa so sklenili, da ne zapuste svojih domov. Da bi še bolj vplivali na izseljevanje prebivalstva, so razširili bolgarski šovinisti vest, da bo bolgarsko prebivalstvo izpostavljeno terorju naših čet, kadar pridejo, ter da mu bodo te zaplenile vse imetje. Take tendenciozne vesti razširjajo posebno bolgarski častniki, ki gredo v svoji mrznosti do Srbóv tako daleč, da javno na-

padajo naše prebivalstvo, ki pride po svojih poslih v Caribrod. Bolgarska vlada je uvidela, da ima lahko ta propaganda neugodne posledice. Zato je poslala v Caribrod bolgarskega ministra, ki je po vaseh okrog Caribroda imel nekoliko nagovorov na kmečko prebivalstvo, v katerih je zatrjeval, da so vse vesti o surovostih srbske vojske in srbskih civilnih oblasti neresnične. Prosil je ljudstvo, naj se pokori srbskim okupacijskim oblastim ter poudarjal, da sta Srbija in Bolgarija naroda, enaka po veri in jezikovnem sorodstvu, da si bosta kmalu zaveznika in da med njima nikoli več ne bo prišlo do prelivanja krvi.

16 rdečih divizij razbitih, 42.000 vojnih ujetnikov.

LDU Varšava, 4. oktobra. (PBA.) Frontno poročilo z dne 2. t. m.: Pri zasledovanju ostankov sovjetske armade so naši oddelki prekorčili reko Serwecz in zavzeli Novo Grodek. Zadnji teden poizkuša sovražnik pričeti novo ofenzivo, pa naše čete so ga vrgle za 150 km nazaj. Pri tem

je imel velikanske izgube. 16 sovjetskih divizij je bilo popolnoma ali deloma uničenih. Ostale divizije imajo velike izgube in so prisiljene k splošnemu umiku. Število ujetnikov, ki smo jih ujeli v zadnjih dneh, znaša več kot 42.000 mož.

Za svetovni mir.

LDU Braunschweig, 2. okt. (DunkU) Nemški kongres pacifistov je sprejel resolucijo, kjer veli: Kongres pacifistov se strinja v upanju, da bo zmagala ideja zveze narodov. Načeloma sicer ne odklanja pariških principov kljub njihovi pomanjkljivosti, vendar pa poudarja potrebo, da se morajo ta načela izpremeniti in izpopolniti v uspešno orožje mednarodne pravne skupnosti, tudi napram mirovnim pogodbam, dasi se ne strinjajo s temi idejami. Kongres zahteva razširjenje pariškega dogovora o zvezi narodov s sklenitvijo sve-

točne mirovne pogodbe, z ustanovitvijo stalnega mednarodnega razsodišča in nepristranskega vrhovnega posredovalnega sveta ter s prepovedjo, veljavno za vse države, da ne smejo imeti stalne vojske in da ne smejo izdelovati vojnega materiala. Zveza narodov nikakor ne sme podpirati organiziranega ubijanja. Kongres trdno upa, da bodo predpogoji za vstop Nemčije v zvezo narodov taki, da se bo moglo sprejeti povabilo za vstop v mednarodnega in sploh z vseh vidikov.

Vprašanje miru.

LDU Kodanj, 3. okt. (Wolff) Varšavski dopisnik lista »Berlingske Tidende« brzojavlja: Po poluradnih poročilih iz Rige vse kaže, da so se mirovna pogajanja obrnila na bolje (?), ker je Joffe, kakor se zdi, na Trockijevo povelje predložil celo vrsto ruskih zahtev, na katere pa Poljska noče pristati.

Rusija in Rumunija.

LDU Belgrad, 3. oktobra. (NU) Z Bukarešte javljajo: Čičerin, komisar sovjetske Rusije za zunanje zadeve je ponovno brzojavil rumunski vladi ter jo pozval, naj vstopi v odnose s sovjetsko Rusijo.

RAZDELITEV BIVŠIH AVSTRO-OGRSKIH MONITORJEV.

LDU Belgrad, 3. oktobra. Iz Pariza javljajo: Poslaniška konferenca v Parizu je sprejela odlok svoje pomorske komisije glede razdelitve monitorjev bivše avstro-ogrske monarhije na Donavi. Po tej naredbi dobi kraljevina SHS 4, Rumunska 3 monitorje, 2 monitorja pa ostaneta na razpolago podonavski komisiji v Budimpešti. — »Politika« meni, da naša vlada ne bo pristala na tako razdelitev monitorjev, ker je samo naša vojska zaplenila monitorje.

Politične novice.

+ Seja ministrskega sveta. Včeraj je bila seja ministrskega sveta, ki je trajala od 14. do 16. Na tej seji so se razpravljali tekoči posli.

+ Razcep v češki socialni demokraciji se vleče dalje. Zmerna struja z Nemcem in Tusarjem na čelu se ni udala sklopom radikalnega protikongresa, marveč sklicala konferenco zaupnikov, na katero je došlo 53 delegatov. Konferenca je proglasila kljubovalni kongres kot ničev in sklenila, da se vrši redni strankin kongres v decembru, kakor je bilo določeno. Na kongresu bodo imeli dostop le delegati, ki so izrečni nasprotniki komunizma in tretje internacionale v Moskvi. Vse tiste, ki so aktivno sodelovali na komunističnem protikongresu in ki so se udeležili nasilja nad »Pravom Lidu«, so iz stranke izključili; med temi dr. Šmerala, Muno, Zapotočka in Zemana-Ollerach.

Dnevne novice.

— Papežev nuncij na Ogrskem. Včeraj popoldne je dospel semkaj papežev nuncij msgr. Lorenzo Schioppa. Župan je nuncija pozdravil v francoskem jeziku, pri čemer je poudarjal, da po štirih letih sedaj zopet odpošilja Sv. Oče na Ogrsko svoje samostojno diplomatsko zastopstvo. V tem je papež prehitel vse druge države v priznanju Madžarske. Nuncija je pozdravil tudi knezoškofijski vikar dr. Meszaros v imenu madžarskega duhovništva v latinskem jeziku. Nuncij se mu je zahvalil ter odšel v vseučiliščno kapelo, kjer ga je pozdravil v latinskem jeziku rektor na čelu profesorskega zbora.

— Poročila sta se včeraj, dne 3. t. m. Josip Pavli, posestnik in gostilničar iz Moravč pri Sv. Križu in Nežika Lokar iz St. Vida pri Zatičini, hčerka Antona Lokarja, posestnika in bivšega večletnega župana. Dal Bog obilo sreče!

— Umetnoobratna strokovna šola za lesorezbarstvo se ustanovi na kr. višji šoli za umetnost in umetno obrt v Zagrebu.

— Umrli je na Dunaju dr. Robert Pat-tai, član bivše avstrijske gosposke zbornice in eden najgorečnejših zagovornikov vojne.

— Organizacija duhovščine v zagrebški nadškofiji. Pred kratkim se je v Zagrebu ustanovilo duhovniško društvo »Vzajemnost«, ki ima namen zastopati stanovsko-gospodarske interese duhovščine. Za predsednika je bil izvoljen dr. Josip Lončarić.

— Tihotapce streljajo. Na Moravskem so vjele par ljudi, ki so kljub strogi prepovedi tihotapili živež v inozemstvo in so jih po prekem sodu na mestu ustrelili.

— »Najsvetejša svetinja slovenskega ljudstva« v znamenju kola in lopate. V nedeljo, dne 3. oktobra zvečer so se vračali člani Št. Vičskega Orla iz Šmartna pod

Šmarno goro, kjer so se bili udeležili igre »Deseti brat«. Že pri izhodu ondotnega društvenega doma se je zbirala sumljiva tolpa, ki jih je imela namen dejansko napasti, ker jih je izzivala in zmerjala z raznimi psovkami in jim sledila do razpotja v Tacnu. Ker pa je bilo tudi nekaj drugih ljudi in deklet, napada niso hoteli takoj na mestu izvesti, ampak so se navedenem razpotju odstranili, da so si med tem oskrbeli kole, eden celo lopato, se poskrili v živo mejo konec Koširjevega kegljišča v Tacnu, odkoder so potem tudi res izvršili dejanski napad pred savskim mostom. Štirje naši člani so bili precej močno, drugi manj prizadeti. Imena dotičnikov bomo navedli na pristojnem mestu. Nam nasprotna telovadna organizacija pa si iz tega dogodka lahko zopet splete en list v lovčev venec svojih zaslug za narodno kulturo.

— Vsem proslilec na višja oblastva SHS. Mnogo strank v svojih neposredno na višja oblastva naslovljenih prošnjah navajajo poleg podpisa edinole kraj, kjer bivajo, ne navajajo pa političnega okraja in, kar je pri vlogah na ministrstvo neobhodno potrebno, pokrajine svojega bivališča. Ker je v Sloveniji, kakor tudi v naši državi sploh, mnogo krajev z istimi imeni, je v interesu naslovljenih vlog, da se poleg kraja tudi vedno navede politični okraj in pokrajino svojega bivališča.

— Kolekujte vloge! Opozarjamo ponovno, da je treba vse prošnje, ki se pošiljajo na razna ministrstva in urade v Belgrad, pravilno kolekovati. Na uloge, ki niso pravilno kolekovane, se sploh ne ozira in je delo popolnoma zastoj. Zato naj vsakdo vloge kolekuye.

— Prošnja. Jernej Humar iz Lokovca pri Čepovanu, Goriško, prosi za miloščino pri dobrohotnih ljudeh. Pripetila se mu je velika nesreča. Strela mu je uničila celo poslopje, ki mu je pogorelo do tal. Vojna mu je uničila vse na en način, ogenj pa na drugi. Zima je tu, a on je na cesti z osmimi, nepreskrbljenimi otroci, katerih ni nobeden sposoben za delo. Zato prosi usmiljene ljudi iz zasedenega ozemlja za pomoč. Upa, da se bode vsakdo usmili. Sedaj stanuje v via Sant Antonio šte. 4 v Gorici. S hvaležnostjo do dobrih ljudi se toplo priporoča. Darove sprejema urad za zasedeno ozemlje, tu.

— Samostojna deželna naklada od zasebne porabe vina na bivšem Sp. štajerskem. Glasom člena 24 »Pravilnika« za izvršenje odredbe o trošarinah od vina, mošta in sadnega vina«, ki je bil izdan na podstavu člena 166 finacijskega zakona za leto 1920/21, je sklep bivšega deželnega odbora štajerskega z dne 29. okt. 1917, dež. zak. št. 117, o samostojni vinski nakladi z veljavo od 1. jan. 1919 ukinjen. Vsled tega odpade za leto 1919. pobiranje samostojne naklade na vino na bivšem Sp. štajerskem, pač pa je za leto 1918, vsakogar plačati to samostojno naklado, v kolikor se to ni zgodilo. Zaostanki se bodo izterjevali po obstoječih predpisih.

— Poizkušeni samomor turškega prestolonaslednika. Presumtivni prestolonaslednik Abdul Medžid je poizkusil samomor. Zavžil je strup.

Ljubljanske novice.

lj Somišljenike SLS šentjakobskega okraja opozarjamo, da je prepis volivnega imenika na vpogled za mestni trg, Stari trg, Sv. Jakoba nabrežje in v Rebrji v pisarni Jugoslov. Strojne Zveze; Stari trg št. 2, I. nadst.; za Sv. Jakoba trg, Trubarjevo, Florijansko ulico, ulico na Grad, Hrenovo, Rožno ulico in Žabjek v g. Šerjakovi hiši (trgovina Lindtner, Florijanska ul. 11); za Karlovsko cesto, Vožarski pot, Zvonarsko ulico, Prule, Privoz in Gruberjevo nabrežje pri g. Iv. Ogrinu, Gruberjevo nabrežje. Vsa pojasnila glede volitev, reklamacij itd., daje krajevni odbor SLS za šentjakobski okraj vsak dan od pol 8. do 9. ure zvečer v hiši Florijanske ulice 15, I. nadst.

lj Seja »Delavske zveze« za Ljubljano se vrši v sredo, dne 6. oktobra ob 6. uri zvečer na Starem trgu št. 2.

lj Seja krajevnega odbora S. L. S. za šolski okraj se vrši jutri dne 5. t. m. ob 8. uri zvečer v Jugoslovanski tiskarni, tretje nadstropje. — Predsednik.

lj Za danes 4. t. m. ob 8. uri zvečer napovedana seja volivnega odbora S. L. S. za Ljubljano se ne vrši. — Predsednik.

lj Mestni popisovalni urad je zaradi reklamacijskega postopanja za stranke zaprt. Izvzeti so samo res nujni in neodložljivi slučaji.

lj Od urada zoper navijačce cen itd. v Ljubljani so bili obsojeni: Kristan Edvard, trgovski sotrudnik, stanujoč v Ljubljani, Kapiteljska ulica št. 7, radi verženja z manufakturnim blagom dne 27. marca t. l. na 200 K globe, 4 dni zavora in zapad blaga (26 komadov cefira in šifona). Odsek za prehrano je razsodbo potrdil. (Št. 980.) — Anžič Josip, mesar na Mestnem trgu št. 12, dne 31. marca 1920 radi navijanja cen, ker je prodajal goveje meso po 26 K kilogram mesto po 20 in 22 K na 1000 K globe in zaplembo 72 kg govejega mesa. Odsek za prehrano v Ljubljani in ministr-

stvo za prehrano in obnovo dežel v Beogradu sta to razsodbo potrdila. (Št. 1287.) — Erklavc Marija, branjevka v Ljubljani, Kladezna ulica št. 3, dne 6. maja 1920 radi prekoračenja maksimalnih cen, ker je prodajala 1 kg krompirja po 2 K 20 vin. mesto po 2 K na 150 K globe in 24 ur zavora. Odsek za prehrano je to razsodbo potrdil. — Kraškovic Franc, trgovec v Ljubljani, Stari trg št. 22, dne 27. avgusta 1920 radi navijanja cen na 500 K globe in 5 dni zavora ter zapad 17 parov naramnic. Odsek za prehrano je stranki zaporno kazeno in lastnim potom spremenil v globo 500 K (Št. 3145.) — Anžič Franciška, mesarica v Šolskem drevoredu, stanujoča Dobruša št. 26, dne 16. septembra 1920, ker je prodajala slanino po 44 K mesto po 40 ozirno ma 42 K, na 400 K globe.

lj Tatinsko gnezdo. Dne 30. septembra so kriminalni organi III. oddelka izsledili na Golovcu v bivši restavraciji neko tatinsko družbo, ki je kupovala od vojakov civilno obleko, katera je bila še od vojne bruha svetovne vojne v skladišču shranjena. Kriminalni organi so našli 18 suknjic, 1 zimsko suknjo, 20 hlač, 16 spodnjih hlač, 22 srajc, 9 klubukov, 4 pare čevljev, 10 nahrbtnike. Vrednost znaša okoli 10.000 kron. Aretirana sta bila 2 Hrvata in nek vojak, kateri se bodo izročili pristojni oblasti. Po drugih sokrivcih je kriminalna policija uvedla obširne poizvedbe in nada da bodo prišli kmalu pod ključ.

lj Ljubljanski trg. Trg govejega mesa je zelo živahen. V prodaji masti je nastopila mala stagnacija, ker si je mnogo strank nabavilo preje zaloge. Upati je, da vzlic zelo živahnemu izvozu prašičev v inozemstvo cena prašičev ne bo zrastle. Prekmurje zahteva zvišanje cen za tele po 12.50 K na 14 K za kg žive teže. Istotako zahtevajo zvišanje cen za bika po 12 K do 13 K za kg žive teže. Hrvatski trgovci so stavili že višje ponudbe. Uplati na slovenski trg ne bo izostal. Mesarska zadruga bo vztrajala dalje pri prodaji govejega mesa II. vrste po 18 in 17 K kg. Prodajala bo meso na novi stojnici sred trga. — Sadni trg je živahen, posebno ob petkih in na kmečkem trgu velik promet. Primanjkuje na sadnem trgu prvovrstnih jabolok. Kostanja je na trgu v izobilju in se prodaja kg po 5 kron. Trgovci sadja se pritožujejo nad izvanredno malomarnim ravnanjem sadjerejcev z obiranjem in pošiljanjem sadja, vsled česar ga toliko zgine, kar upliva naravno tudi na cene. — Gobe so postale zelo redke. — Zelo v glavih je na trgu dovolj po nizki ceni 50 vin. za kg. — Jajca donajajo v nekaterih večjih množinah na trg. Proti visokim cenam za jajca se je težko boriti vsled tega, ker različne imovite stranke ponujajo prostovoljno pretirane cene za jajca brez ozira na revnejše sloje. Sedanja cena jajcu je 2.20 K do 2.40 K. Odrasla perutnina se donaja pogosteje na trg. Ribji trg je zadostno obiskan. Boljše ribe kot običajno ne prihajajo na trg, ker oddajo ribiči vse v hotele in gostilne. Sedanja cena ščuk je 24 K za kg, belice so po 12 K kg. Zanimanje za ribji trg je živahno, manjka pa dobrega blaga vsled praznote naših vod. — Pomanjkanje krompirja na trgu povzroča nekoliko razburjenja. Gotovi krogi hočejo na vsak način že sedaj zvišati cene krompirju. Doznali smo, da pravljajo gotove tvrdke velike zaloge krompirja. Nastalo pomanjkanje krompirja bi pozneje izrabile za navijanje cen in neprimerne dobičke. Ker se krompir ne bo izvažal v veliki meri, bi se normalnim potom cena krompirju ne smela bistveno zvišati, ker je že itak v primeri z drugimi živili primerna. — Pritožbe radi pokvarjene moke postajajo redkeje. Mleka je na ljubljanskem trgu sedaj zelo veliko, toda mnogo slabega.

BORZA.

LDU Curih, 2. oktobra. Devize: Berlin 10.20, Nizozemska 194.50, New York 624, London 21.80, Pariz 42.10, Milan 25.95, Bruselj 44.20, Kodanj 87.25, Stockholm 123.75, Kristianija 88, Madrid 91.50, Buenos Aires 230, Praga 8.35, Belgrad 21, Zagreb 5.25, Budimpešta 2, Bukarešta 12, Dunaj 2.62 1/2, avstrijske žigosane krone 2.30.

LDU Dunaj, 2. oktobra. Devize: Amsterdam 8800, Berlin 524.50, Curih 4500, Kristianija 3900, Kodanj 3900, Stockholm 5550. — Valute: nemške marke 513.50, rumunski leji 515, bolgarski levi 380, švicarski franki 4475, francoski franki 1900, italijanske lire 1200, angleški funti 940, ameriški dolarji 270, carski rublji 280. V prostem prometu: Zagreb 254—274, Budimpešta, plačila v nakazilih poštne hranilnice 95—105, plačila v žigosanih kronah 95—105, madžarske žigosane krone 95—105, Praga 413—439, Varšava in Krakov 110—113, češkoslovaške krone, petticočki 411—436, manjši bankovci 411—436, novi dinarji 1010—1060.

LDU Praga, 2. oktobra. Devize: Belgrad 249, Zagreb 62, Dunaj 23.25, Valute: dinarji 245, avstrijske krone 22.25.

Odgovorni urednik Jože Rutar. Izdajatelj konzorcij »Večernega lista«. Tiska »Jugoslovanska tiskarna« v Ljubljani.